

Vergaderjaar 2018–2019

31 409

Zee- en binnenvaart

Nr. 254

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 augustus 2019

In het AO Maritiem van 5 juni 2019 (Kamerstuk 31 409, nr. 249) is toegezegd naar aanleiding van vragen van de leden van Kooten-Arissen (PvdD), Kröger (GroenLinks) en Laçin (SP) uw Kamer schriftelijk te informeren over hoe de handhaving van het varend ontgassen vorm wordt gegeven. Daarnaast is toegezegd om aan te geven voor welke gebieden het ontgassingsverbod geldt. Mede namens de Staatssecretaris informeer ik u in deze brief over beide onderwerpen.

Het ADN¹ stelt voorwaarden aan varend ontgassen. Tot voor kort gold dit alleen voor toxische stoffen die alleen ontgast mochten worden indien bij technische problemen de afgifte bij een ontgassingsinstallatie niet mogelijk was. Sinds april 2019 mag conform het ADN een breder spectrum aan stoffen niet meer varend ontgast worden in dichtbevolkte gebieden en nabij sluizen en bruggen. Daarnaast zal vanaf 2020 het CDNI-verdrag² gefaseerd worden ingevoerd, toewerkend naar een totaalverbod op varend ontgassen in 2024. Zoals eerder aan uw Kamer gemeld, is het van belang om te kijken hoe de eisen uit het ADN en het CDNI kunnen worden gehandhaafd. Daarvoor is een toezichtsactie in het najaar gepland.

Invulling van het begrip dichtbevolkt om te bepalen waar het verbod op ontgassen in de atmosfeer geldt

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft op basis van onder andere waarnemingen van omgevingsdiensten een analyse uitgevoerd van de locaties waar actueel de meeste ontgassing plaatsvinden. Op basis van de CBS-informatie is in kaart gebracht waar in Nederland langs

¹ Europees Verdrag inzake het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren.

² Het verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart.

de waterwegen dichtbevolkte gebieden zijn. Deze informatie heeft de ILT gebruikt om een invulling te geven aan het begrip dichtbevolkt.

In bijlage 1³ vindt u de door ILT opgestelde analyse van het begrip dichtbevolkt. Op basis van deze bevindingen is een kaart – afbeelding 3 in de bijlage 1 – gemaakt waarop in groen is aangegeven waar ontgassen naar de atmosfeer mogelijk is omdat de bevolkingsdichtheid daar laag is. Gebieden met 1 tot 200 inwoners per hectare binnen 500 meter van de vaarweg zijn benoemd als minder dichtbevolkt. Voor deze minder dichtbevolkte gebieden moet de uitwerking van de definitie van dichtbevolkt nog nader worden gespecificeerd. Na de zomer zal een overleg met de Taskforce Varende ontgassen plaatsvinden om te bespreken hoe een realistisch verbod op varende ontgassen kan worden vormgegeven. Na dit overleg met de Taskforce en op basis van de verkennende toezichtsactie varende ontgassen in het najaar bepaal ik definitief bij welk inwoneraantal sprake is van een dichtbevolkt gebied. Gebieden met meer dan 200 inwoners per hectare binnen 500 meter van de vaarweg kunnen als dichtbevolkt worden beschouwd.

Omdat ontgassing een aantal uren in beslag nemen, is een langere aaneengesloten vaarweg waar ontgast kan worden noodzakelijk. Langere aaneengesloten trajecten zijn op basis van de bevolkingsdichtheid in Nederland slechts beperkt beschikbaar en liggen voor een belangrijk deel buiten de hoofdcorridor Amsterdam–Rotterdam–Antwerpen waarop tot nu toe voornamelijk varende ontgast wordt.

Het CDNI wordt vanaf 2020 (na ratificatie door Duitsland en Zwitserland) gefaseerd ingevoerd toewerkend naar een totaalverbod op varende ontgassen in 2024. Daarom zal met de sector verkend worden welke ontgassingsfaciliteiten er op korte termijn en op welke locaties gewenst zijn om te kunnen voldoen aan de wettelijke eis dat ontgassen niet toegestaan is in dichtbevolkte gebieden.

Samenwerking met de Taskforce Varende Ontgassen

Ik streef ernaar het varende ontgassen zo snel als mogelijk te beëindigen. In samenwerking met de Taskforce Varende Ontgassen werk ik aan het realiseren van voldoende capaciteit voor de verwerking van dampvormige restlading afkomstig van tankschepen in daarvoor geschikte verwerkings- of terugwininstallaties (CDNI). Dit zal ook worden besproken tijdens het overleg met de Taskforce na de zomer.

Vormgeving van de toezichtsactie «varende ontgassen»

De toezichtsactie «varende ontgassen» is gepland in het najaar van 2019. De verkennende toezichtsactie heeft het doel om de sector bewust te maken van de consequenties van de invulling van het begrip «dichtbevolkt» én het verbod op ontgassen dat gefaseerd vanuit het CDNI zal worden opgelegd. De toezichtsactie wordt uitgevoerd in samenwerking met Rijkswaterstaat en maakt gebruik van nieuwe toezichtstechnieken zoals drones, e-noses en specifieke camera's om te testen in hoeverre deze technieken behulpzaam zijn bij toekomstige handhavingsacties. Op basis van de ervaringen die met deze verkennende actie zijn opgedaan, zal de ILT haar toezicht op varende ontgassen definitief inrichten.

Daarnaast zal de onderhavige analyse van het begrip «dichtbevolkte gebieden» internationaal besproken worden omdat het vervoer niet bij de grens stopt. In het bijzonder zal Nederland de kwestie «dichtbevolkt

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

gebied» voorleggen aan het ADN-Safety Committee en om een interpretatie op VN-niveau vragen in het kader van de internationale harmonisatie.

In de ons omringende landen wordt net als in Nederland tot op heden, op basis van meldingen en incidenten toezicht gehouden op varend ontgassen (op toxische stoffen) naar de atmosfeer. Sinds het van toepassing worden van het vernieuwde ADN geldt het ontgassingsverbod voor alle gevaarlijke stoffen. Zowel in het buitenland als in Nederland is nog geen ervaring met toezicht op het nu geldende ADN.

Ik informeer u over de resultaten van de verkennende toezichtsactie die ik zal uitvoeren in oktober 2019 en van het overleg met de Taskforce Varend ontgassen. Voordat het toezicht definitief wordt ingericht zal ik deze resultaten en de voorgenomen toezichtsvorm(en) met uw Kamer bespreken.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga